

YTTRANDE

Dnr 2023/02663

Livsmedelsverket
livsmedelsverket@slv.se

Stockholm den 20 mars 2024

Regeringsuppdrag om möjliga konsekvenser för svensk produktion och miljö av att miljöaspekter integreras i Nordiska näringsrekommendationer 2023

Det är positivt att miljö- och klimataspekter vägs in i de nordiska näringsrekommendationerna 2023 (NRR 2023) för att konsumtion av livsmedel ska kunna förstås utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Livsmedelskonsumtion som främjar hälsa och samtidigt medför lägre miljö- och klimatpåverkan visar en riktning hur individers konsumtion liksom upphandling av livsmedel till vård, skola och omsorg kan påverka så att både förbättrad hälsa och minskad miljöpåverkan kan uppnås.

Upphandling av livsmedel till vård, skola och omsorg har förbättrats utifrån ett hållbarhetsperspektiv bland annat genom ökad upphandling av svenska livsmedel, mer ekologiska produkter och fler produkter från lokala producenter. Informationsinsatser som gagnar upphandling av hållbara livsmedel till vård, skola och omsorg medför ökad efterfrågan av hållbart framtagna svenska livsmedel vilket i sin tur kan medföra livsstilsförändringar som ger bättre hälsa.

Livsmedelsverkets konsekvensanalys av hur miljö- och klimathänsyn har integrerats i NRR 2023 kan öppna för ett fortsatt inkluderande av dessa aspekter i nationella rekommendationer.

Konsekvensanalysen visar att svensk produktion av kött inte nämnvärt påverkas vid minskning av köttkonsumtionen eftersom det är importerat kött som i första hand kommer att minska. Förbundet är kritiskt till att miljö- och klimatpåverkan från importerade livsmedel till Sverige inte redovisas i konsekvensbeskrivningen. I verkligheten leder dessa till omfattande utsläpp. Importerat kött medför stor miljöpåverkan på både markanvändning och biologisk mångfald i andra produktionsländer. Denna produktion påverkar i hög grad Sveriges globala klimatavtryck. Generellt bör Sverige räkna in livsmedelsproduktion i andra länder för att den svenska livsmedelskonsumtionens totala miljö- och climateffekter ska tydliggöras.

SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

För att näringsrekommendationer ska få genomslag behöver styrmedel och policydokument ses över liksom utbildning för offentlig upphandling genomföras. Samarbete med livsmedelskedjor skulle kunna ge konsumenter tydlig vägledning i affärer för att underlätta bra hälsoval som också är positiva utifrån ett miljö- och klimatperspektiv.

Såväl produktion som konsumtion av livsmedel går att koppla till flera av de globala målen i Agenda 2030 för hållbar utveckling som världens länder, inklusive de nordiska, åtagit sig att uppfylla. Det gäller exempelvis mål om ingen hunger, god hälsa och välbefinnande, om anständiga arbetsvillkor och tillväxt, om att bekämpa klimaförändringarna, om hav och marina resurser och om ekosystem och biologisk mångfald.

Livsmedelsverkets tidigare och nuvarande intresse för miljö- och climateffekter av livsmedelskonsumtion ger viktiga signaler till upphandlare i kommuner, regioner och statliga myndigheter. Ett ökat hållbarhetstänk där aspekter vid upphandling som – förutom effekter på klimat, miljö, djurskydd och biologisk mångfald – också inkluderar ekonomiska, sociala och arbetsrättsliga villkor, ger också stöd till svensk jordbruksproduktion. Miljö- och klimataspekterna är komplexa och påverkar också både livsstil och hälsa.

Med tanke på Sveriges låga självförsörjningsgrad (ca 50 procent) är det viktigt att lyfta vikten av svensk produktion och stödja konsumtion av livsmedelsprodukter odlade och processade i Sverige. Det är också av stor vikt att inhemsk foderproduktion ökar för uppfödning av djur, med minskad import som följd. När intresset för beredskapsfrågor nu ökar kan även stöd till lantbrukare övervägas för ett livskraftigt lantbruk i hela Sverige.

I detta ärende har SPF Seniorernas förbundsordförande beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Gunilla Eitrem, förbundets företrädare i Livsmedelsverkets samverkansgrupp, deltagit.

Eva Eriksson
Förbundsordförande